

Agenda

Hervormde Gemeente

Blija - Hogebeintum

Tsjerkepaad 2024

Mijn naam is Ingrid Jonkman en sinds zeven jaar woon ik in Blija. Op de opendagen van de kerk tijdens het Tsjerkepaad is een expositie te zien van mijn foto's.

Drie jaar geleden ben ik begonnen met de opleiding tot vakfotograaf aan de Nederlandse Academie voor Beeldcreatie in Apeldoorn. Begin dit jaar heb ik deze opleiding afgerond.

Tijdens de expositie zal o.a. mijn examenwerk (stillevenns) te zien zijn en zal ik nieuw werk laten zien (macro- en landschapsfotografie).

Typerend voor mijn manier van fotograferen is licht, focus, rust en mysterie. Ook heb ik een grote interesse voor andere culturen die ik graag vastleg.

Alvast nieuwsgierig? Neem dan gerust een kijkje op mijn website www.ingridjonkman.nl en anders zie ik u graag tijdens de opendagen van het Tsjerkepaad.

Ingrid Jonkman

Tsjerkepaad 2023

Tsjerkepaad en landschapstriënnale

Expositie borduurwerk van Janke Hoogland in de Nicolaaskerk van Blije zomer 2023

In 1988 is zij serieus begonnen met handwerken en met name borduurwerk. Sinds 1997 is zij handwerkleidster bij Vrouwen van Nu. In bovenstaand borduurwerk vertelt ze over haarzelf. Haar diverse hobby's, zoals borduren, country line dance, vakantie met de caravan, fuchsia's en nog veel meer.

Janke borduurt diverse technieken.

Tijdens de expositie ziet u o.a. handwerkklappen in kruissteek, doorstoppen, kant-borduren, hedebo, bargello en hardanger.

U kunt dit alles komen kijken tijdens Tsjerkepaad: op zaterdag

1 en 15 juli,

5 en 26 augustus en tijdens de landschapstriënnale alle zaterdagen in september van 13.00 -17.00 in de Hervormde Nicolaaskerk,

Voorstraat 3 te Blije.

KERKEN MARKEREN ONS LANDSCHAP

Om de drie jaar wordt een typerend deel van het Nederlandse landschap uitgekozen door een jury van landschapsarchitecten en toerisme-experts. Dit jaar selecteerde men de noordelijke kuststrook, de zgn. Waddendelta. Dit gebied beslaat de noordkant van Noord-Holland, Fryslân en Groningen, zonder de eilanden. Het bezit een rijke historie, maar ook schaars geworden rust en ruimte. In Noord-Fryslân is bijvoorbeeld nauwelijks een horizon te vinden zonder kerktoren. Deze eigenheid van de Waddendelta is aantrekkelijk voor bezinningstoerisme, van rustzoekers en natuurliefhebbers. De provincie Fryslân, Staatsbosbeheer en Fryske Gea, maar ook Tsjerkepaad en Alde Fryske Tsjerken ondersteunen dit brede project, met geld en mensen. In de maand september 2023 staan de kerken en hun torens centraal! Rondom Blije komen fiets- en wandelroutes beschikbaar, zowel naar de oostkant (Holwert, Waaxens, Brantgum) als de westkant (Hegebeintum, Westernijtsjerk, Ferwert). Daarom zullen de kerken van Tsjerkepaad, zoals de

Nicolaastsjerke, ook de laatste weken van september open zijn. De provincie ondersteunt het geheel met een uitvoerige publiciteitscampagne, op papier en website.

Tsjerkepaad 2022

Hallo,

Mijn naam is Sybrig Hellema, 33 jaar jong en woon met mijn man en drie kinderen op Farebuorren. Tijdens Tsjerkepaad exposeer ik een aantal van mijn schilderijen in de Nicolaaskerk in Blije.

Schilderen is altijd mijn hobby geweest en twaalf jaar geleden ben ik afgestudeerd op de NHL voor Docent Beeldende Kunst en Vormgeving. Desondanks ben ik qua werk een ander pad op gegaan. Maar nu onze drie kinderen wat ouder zijn, pak ik het schilderen weer op. Ik schilder laag op laag met olieverf en ben geïnspireerd door het lichtgebruik en techniek van o.a. Rembrandt. Het liefst schilder ik dieren en portretten met hun eigen karaktertrekken en houdingen.

Nieuwsgierig en/of vragen? Kom dan even langs of kijk op facebook of instagram.

Met vriendelijke groet,

Sybrig Hellema

Zaterdag 7 mei, 15.00 uur, Nicolaaskerk, Blije

Theodorakis concert

Het Theodorakis-concert 'Muziek en poëzie uit de gevangenis' van **Hanneke Evink** (zang) en **Juul Beerda** (accordeon) wordt gegeven in het kader van de (door Corona uitgestelde) Nationale Week van de Poëzie en van de Nationale Holocaust Herdenking.

De Griekse componist Mikis Theodorakis is wereldberoemd door zijn filmsong 'Zorba de Griek' en door zijn 'Mauthausen Liederen'. Hij heeft deze liederen geschreven als politieke gevangene van het kolonelsregime in Griekenland van de jaren '60. Het zijn liederen van hoop, geloof en liefde, gebaseerd op gedichten van *Lakovos Kambanellis* (gevangene in het concentratiekamp Mauthausen) en de Zuid-Amerikaanse dichter/banneling *Pablo Neruda*.

De Mauthausen Liederen zijn in ons land bekend geworden door een uitvoering ervan door **Liesbeth List** in een vertaling van **Lennaert Nijgh**. In Blije zingt Hanneke met begeleiding van Juul deze liederen.

De toegang is gratis, maar wel een collecte na afloop voor de kosten.

Het interieur van de hervormde kerk van Blije met in het midden een rij liggende grafzerken.
foto's jan Spoelstra

‘De Fryske flagge op ’e toer, dat sjogge minsken fan fierren’

Wiebe van der Hout

De grafzerk van Janco van Unema in de Nicolaaskerk van Blije inspireerde linnen- en zeefdrukkunstenares Nynke Runia tot toegepast werk in deze kerk. Hij introduceerde het vlas, de basis van haar linnen, in de streek.

Nog niet zo lang geleden ontdekte Runia in een boekje dat de in 1540 in de kerk van Blije begraven Janco van Unema meer deed dan vechten tegen de Saksische

overheersing. Hij gaf de aanzet voor het verbouwen en verwerken van vlas in de streek.

In de geschiedenis gingen cichorei (grondstof voor surrogaatkoffie en medicijnen) en vlas vaak samen. De teelt van cichorei was de ideale voorbereiding voor de teelt van vlas. Geen wonder dus dat tot de jaren zeventig van de vorige eeuw vlakbij de Nicolaaskerk een oude chicorei-eest (drogerij) stond.

De kerk was verder omringd door vele kleine huizen. Die zijn weg, maar nog steeds leidt een steegje tussen nieuwe bescheiden huizen naar de ingang van het godshuis. Het oudste deel van de huidige kerk (anno begin zestiende eeuw) is de onderkant van de toren met muren van ruim 1,5 meter dik.

„It ljocht mei hast rûnom grutte finsters, de romte en it sjongt hjir prachtich”, vertelt Binne Reitsma over wat hem het meest in de kerk bevalt. Hij is diaken, voorzitter van de kerkenraad, preekvoorziener en kostert ook wel in de kleine Hervormde Gemeente. Het lastigst zijn de vele op- en afstapjes in de vloer van zerken, estriken en rood hout.

„Nynke Runia hat hjir op 'e knibbels yn tsjerke lein”, zegt Reitsma, wijzend op de grafzerken. Zij maakte gipsafdrukken en papierafgietsels van delen van de zerken: de figuren in de hoeken en het hoofd van Janco van Unema. Dat hard geworden masker en ook ander materiaal is achter glas te zien om het maakproces van haar bedrukte linnen doeken inzichtelijk te maken.

De fragmentarische vormen van de zerken zijn zo gerangschikt dat ze eenmaal gezeefdrukt aan oude bouwtekeningen doen denken. Er hangen drie op een rij in het ruime en lege koor van de kerk. „Dit doek was laatst weg”, zegt Reitsma over een vlasafbeelding. Het werd gekocht door een Tsjerkepaad-bezoekster. Inmiddels hangt er een herdruk.

Blijde doet vier zaterdagen in de zomer mee met de openkerkenroute. „Wy ha te min frijwilligers om mear te dwaan, it is ek noch fakânsje. Der komme 30 oant 40 minsken de sneon. Ien kear wiene der 45, doe wie der ek in fytsrûte.” Duitsers, twee Poolse vrouwen, een Frans gezin en een Friezin ‘om utens’ uit Schotland; Reitsma sprak ze allemaal bij de koffie op zaterdagmiddag.

„Wy ha as wy iepen binne de Fryske flagge op 'e toer. Dat sjogge minsken fan fierren.” Het plaatsen van de vlag gebeurt vanaf een zolder door een speciaal luikje. Omdat de kerk eigenaar was van de toren gebeurde dat lange tijd op kosten, 50 gulden, van de kerkvoogdij.

De kerk onderging al diverse restauraties. Nu baart de oude eikenhouten preekstoel, door Runia ook vrij ‘vertaald’ op een doek, enige zorgen. Er brokkelt hout af.

Het witte Van Dam-orgel (1870) is drie jaar geleden volledig uit elkaar geweest. Rond de eeuwwisseling is het wat romantischer gemaakt door het aanbrengen van een zwelkast en dispositiewijzigingen van de registers. Inmiddels is het alweer origineel gemaakt. Tijdens Tsjerkepaad wordt het bespeeld door organisten overal uit het

land. „Der binne guon dy't in pear tsjerken ôfreizgje om op sneontemiddei hjir yn Fryslân te spyljen. Op 31 augustus komme der wer twa by ús.”

De weggehaalde kerkklokken kwamen na de oorlog niet terug uit Duitsland. De nieuwe grote klok herinnert daaraan met het begin van de inscriptie: ‘de âlde klok bliuw wei as prooi fan dwinglandij’.

Blije telt op zo’n 800 inwoners maar liefst drie godshuizen. De gereformeerden – die ’s zomers samen kerken met de hervormden – hebben nog De Haven en de vrijgemaakt-gereformeerden kerken ook in het dorp. Reitsma: „Der ha ek trije skoallen west, dêr is noch ien fan oer. Trije korpsen wiene der ek, dy binne allegear ferdwûn.”

In het kader van Tsjerkepaad zijn 256 kerken in Friesland open.

Snein 15 septimber 2019
oantrûntsjiinst yn de
Nicolaastsjerke Blije

It Kwartettekoar
û.l.f. Hindrik van der Meer
songen liturgy "Mei hertslach sjonge"

